

Előfizetési feltételek
helyben házhoz hord
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 50 kr.

Nyilttér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

Kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papíráru-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A városi közigazgatás.

Budapest, 1897. június 25.

Mig az ellenzék az ország drága ide-
jét üres fecsegéssel üti agyon a képvi-
selőházban, és e mellett még azt a lát-
szatot ölti magára, mintha valami mentő
eselekedetet vitne véghez, a miniszter-
rek irodáiban fáradhatatlanul dolgoznak,
hogy előkészítsék ama nagy reformokat,
melyeknek kivitelétől függ a magyar
állam kiépítése. E reformok egyik leg-
fontosabbika az, amely a közigazgatás
javítására, illetve újjáalakítására vonat-
kozik, s e tekintetben a belügyminiszter
ugy a vármegyei, mint a városi és
községi közigazgatásra vonatkozólag már
több műveletet kidolgoztatott, melyeket
részben már szaktanácsközmányokban is
tárgyalnak.

Ez új törvénytervezetek közt a leg-
érdekesebbek egyike az, amely a váro-
sok közigazgatását illeti és melyet főbb
vonásaiban lapunk más helyén köz-
lünk. E kitűnő, dr. Faschó-Moys
Sándor miniszteri tanácsos által kidol-
gozott tervezet elemzésébe itt nem bo-
csátkozhatunk; de ama szellem ismer-
tetése végett, melyben a kormány a

közigazgatási reformot jelenleg tervezi,
kiemeljük, hogy a városi közigazgatásban
az önkormányzat elve szigorúan keresz-
tül van vevő, de egyuttal ügyeknek, fő-
leg azoknak, melyeket a városok áru-
házott hatáskörben, az állam érdekében
intéznek el, pontos elvégzésének kezes-
sései biztos alapokat kapjanak. Sza-
badtság és megbízhatóság, ön-
kormányzat és felelősség, ezek
azok az alapelvek, melyeken a városok
közigazgatásáról szóló törvényjavaslat
előadói tervezete felépül, és erősen meg-
vagyunk győződve, hogy e koncepczió
az ország minden komoly politikai kö-
rében élénk tetszéssel fog találkozni.

A kormány tehát teljes erővel meg-
teszi a magáét, hogy új lökéseket adjon
a haladásnak és fellendülésnek. Legjobb
szándékait sajnosan megbénítja egy oly
ellenzék üzemelése, mely a parlamentben
minden termékeny munkát megakadá-
lyoz. Reméljük, a szabadelvű párt elég
erősnek fog bizonyulni, hogy megtörje
s egyszer s mindenkorra hatástalanná
tegye a kisebbség terrorizmusát.

*

Mint a „P. Corr.” velünk közli, e
kitűnő törvényjavaslatnak egyik leglé-
nyegesebb rendelkezése az, amely a vá-
rosi számvevők kinevezését a belügymi-
niszternek tartja fenn. A pénzkezelést
és a városi vagyonnal való gazdálko-
dást fel kell szabadítani minden lokális
befolyás alól és oly tisztviselők kezébe
kell letenni, akik nem protekció és helyi
összeköttetések, hanem, kvalifikáció és
hivatottság által vannak képesítve, min-
den helyi befolyástól függetlenül, szí-
gorral és előrelátással, a kormány foly-
tonos ellenőrzése mellett, ellátni hiva-
talukat.

E törvényjavaslattal bebizonyította
Perczel Dezső belügyminiszter, bebi-
zonyította a legfényesebben, hogy azok
közt, akik eddig eszmékkel vagy tettek-
kel járultak a közigazgatási reform nagy
kérdésének megoldásához, a legelső sor-
ban áll, hogy az országot egy korsza-
kos reformmal ajándékozza meg, amely
mint saját észleletének és tapasztalata-
nak eredménye fényes helyet ad neki
Magyarország nemzeti történetében.

TÁRCZA.

Egy királynő boldog napjaiból.

Nemcsak asszonyoknak legjobb az, akiről
legkevesebbet beszélnek, de királynőnek is,
legalább oly alkotmányos országban, mint
Anglia. A boldog és szép családi életnek
keves oly példáját mutatja a trón, mint a
Viktoria királynőé volt attól az időtől, mi-
dön sorsát, szívét választott férjéhez, Albert
koburgi herceghez fűzte 1840. február 8-án.
Ez a boldog, szerencsés összeköttetés a leg-
szébb emléke maradt az agg uralkodónő-
nek s a hosszú gyász, melyet több mint
három évtized előtt elhalt férjeért viselt,
nem halványult e: most sem, midőn Ang-
lia nagy fényvel ünnepli királynője ural-
kodásának 60 éves jubileumát.

Csak a legfinomabb női lélek lehetett ké-
pes arra a válasza, melyet Viktoria azok-
nak adott, akik minden áron igyekeztek meg-
győzni őt arról, hogy mint uralkodónő, amint
az államnak, úgy házában és családjában is
ő a feje, férje tulajdonképp nem egyéb, mint
alattvalói egyike. Soha sem tudott ő ezzel
a nézettel rokonszenvezni, s nyiltan azzal
felelt meg az ilyenekre, hogy ő az oltárnál
épp úgy megesküdött arra, hogy férjét sze-
retni és becsülni fogja, mint arra, hogy neki
engedelmeskedni fog s ebben a szent köte-
lességben nem engedi magát korlátozni.

Híven ez álláspontjához, a királynő ra-
gaszkodott is mindvégig ahhoz, hogy férjével
minden külügyi sürgőnyt közöljön s egyál-
talában beavassa őt a politika intézésébe.
1840. márcz. 5-en egy királyi rendelettel
közvetlen maga után jelölte ki a herceg
rangját, melyet az, ez időtől kezdve, mind-
végig megtartott.

Férjéhez való mely és igaz vonzalmaról
tanuskodik azon könnyen végzetessé válha-
tott incidens alkalmával tanusított magavi-
selete, mely a herceget 1840. husvét hét-
főjén érte. Albert épp Ascotba akart lova-
golni vadászatra, míg a királynő bátyjával
pony-fogaton készült őt követni. Bucsuzás-
nál a herceg trefásan szólta a királynőnek:
„Remélhetőleg viszonzlátjuk egymást.” A
kastélyból távozva a herceg, ki egy szép,
de gonosz indulatu telivéren ült, annál az
ablaknál ügetett el, melynél a királynő ál-
lott, amikor egyszerre az állat fogai közé
kapva a zablát, egész erőből tova iramodott.
A herceg igyekezett megállítani, de hiába;
végre egy fához vágódott, s a ló őrtől vág-
tatása mellett igazán csodálatos módon ko-
molyabb sérülés nélkül bukott a földre.

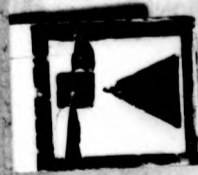
Maga a királynő így írja le az izgalmas
kalandot naplójában: „Albert lova igen nagy
gyorsasággal látszott tovarohanni s erősen
ugrált. Többször megfekezte, de nyomban rá-
vadul láttam tovább iramodni . . . fak kö-

zött elütni. Remegve futottam Albert szo-
bájába, ahonnan többet reméltem láthatni
de semmit sem láttam. Nemsokára jött
vissza a szolgálattelvő kamarás s hallottam
mondani, hogy Albert sértetlen. Majdnem
ugyanazon pillanatban láttam kedves férje-
met a kapun kilovagolni. Ernőt hívtam (a
herceg bátyját) s ő mondá, hogy Albert le-
bukott, de nem sértette meg magát.”

A királynő utána hajtatott s Ascotban ta-
lálta őt. „Nagyon sápadtan nézett ki — írja
tovább a királynő — s azt mondta, hogy
nagyon félt, nehogy megijeszsen engem
a baleset . . . Karját horzsolta föl, csipője
és térde megsértült, kabátja elszakadt s be-
piszkolódott. Szörnyű esés volt és borzadok
a gondolatra, könnyen halálössé válhatott
volna szeretett, drága, pótolhatatlan fér-
jemre.”

Anyja és leánya egész a házasságig soha-
sem voltak egymástól külön. Most azonban
Kent hercegnő külön háztartást kapott a
Belgrave-square-en, ahonnan később a St.
James palota egy szárnyrésebe költözött s
ott élt haláláig, de a leányától való elvá-
lást nehezen viselte s azután is majdnem
naponként a királynővel étkezett.

Művészi kedvteléseit közt Viktória 1836.
óta énekelezkékét is vett és pedig a híres
Lablachetól, aki — mint a királynő írja —
nemcsak egyike volt a legjobb basszisták

A városok rendezése.

— Uj törvényjavaslat. —

Faschó-Moys dr. miniszteri tanácsos elkészítette a városokról szóló törvényjavaslatot. A javaslat XIV. fejezetre, 216. §-ra oszlik. E javaslat szerint a városok továbbra is kétfelek maradnak, u. m. 1. törvényhatósági joggal felruházott városok; 2. rendezett tanácsu városok. Ez utóbbiakra nézve ki van mondva, hogy csak 5000 lakossal bíró község alakulhat át rendezett tanácsu várossá. Egyébként az átalakulásra és a visszaalakulásra majdnem ugyanazok a szabályok, mint eddig. A rendezett tanácsu városok hatásköre nagy mértékben kiterjesztetik és pedig ezek a törvényhatósági városokkal majdnem egyforma hatáskörrel bírnak. Ugyanis a javaslat szerint kivétel nélkül minden város 1. gyakorolja a törvény korlátai közt az önkormányzat jogait és teljesíti annak kötelezeteit; 2. teljesíti az állam által reáruházott hatáskörben az állami közigazgatás feladatait, mely minőségben egyszersmind mint első fokú politikai hatóság működik.

Törvényhatósági joggal felruházott város az ezen pontban felsorolt hatáskörön felül foglalkozhatik egyéb közérdekű, sőt politikai ügyekkel is, azokat megvitathatja, azokra nézve megállapodásait kifejezheti, a többi törvényhatóságokkal és a kormányval közölheti és kérvény alakjában a törvényhozás barmelyik hazához közvetlenül felterjeszheti.

Önkormányzati jogánál fogva minden város 1. saját belügyeiben önállóan intézkedik, határoz és szabályrendeleteket alkot;

2. határozatait és szabályrendeleteit saját közegei által hajtja végre;

3. hivatalnokait az ezen törvényben megállapított kivétellel (127. §.) választja;

4. az önkormányzat és közigazgatás költségeit megállapítja;

5. ezen költségek fedezetéről jelen törvény korlátai közt gondoskodik;

6. gondoskodik a városi utak, utcák, te-

rek, hidak elkészítéséről és fentartásáról, valamint a városi utakon és vizeken a közlekedés biztonságáról és kényelméről;

7. intézkedik vízvezetékek, csatornázások és más községi intézmények s berendezések létesítése iránt;

8. felállítja a törvényben meghatározott községi iskolákat, óvodákat s más nevelőintézeteket s mind ezekre, valamint általában az általa fentartott tanintézetekre és szakiskolákra törvényszerű befolyást gyakorol;

9. kezeli a szegényügyet s gondoskodik a községi jótékonyági intézetekről;

10. kezeli a helyi rendszert és

11. gyakorolja a gyámhatóságot.

A javaslatban általában azon elv vonul keresztül, hogy a városok e két fajtája lehetőleg ugyanazonos szervezettel bírjon. Igen érdekesek a városi lakosok jogairól és kötelezeteiről szóló fejezetek. A községi illetőség és a települési jogosultságra vonatkozó szabályok határozottabbak és célszerűbbek, mint a mostaniak.

A városi képviselő-testület alakítása is ugyanazonos szabályok alá esik a városok mind a két fajtájában. Tulajdonképen a törvényhatósági bizottság elnevezés is megszűnt és csak a „városi képviselő-testület” elnevezés járja. A javaslat a következő rendelkezéseket tartalmazza:

A város önkormányzati ügyeit ellátja:

1. a képviselőtestület;

2. a polgármester;

3. a tanács;

4. az árvaszek.

A képviselőtestület tagjai választás útján nyerik megbízásukat.

A tagok fele része a város területén legtöbb egyenes államadót fizető, választható városi polgárok közül, másik fele része az összes megválasztható városi polgárok sorából választatik.

Választási joggal a város polgárai bírnak.

A választás a legtöbb adót fizetők közül, valamint az összes választók sorából választ-

tandó képviselőtestületi tagokra egyszerre történik. A választók igazolványuk felmutatása mellett adják be előbb a legtöbb adót fizetők közül, azután az összes választók sorából választandók neveit tartalmazó szavazatlappjaikat.

Ez tehát újítás, hogy a virilisták közül is választanak. A polgármester megválasztása törvényhatósági joggal felruházott városokban királyi megerősítés alá esik; rendezett tanácsu városokban a belügyminiszter jóváhagyását igényli.

A városi tanács a város végrehajtó közege ugy az önkormányzat körében, mint az állami közigazgatás terén; egyszersmind az első fokú politikai közigazgatási hatóság a város területén.

A városi tanácsnak tagjai:

a) polgármesteren, mint elnökön kívül az alpolgármester, amennyiben ezen állás szervezve van (100 §.);

b) a díjazott tanácsnokok, kik közé a városi rendőrkapitány (főkapitány), a városi orvos (főorvos) és a városi mérnök (főmérnök) is tartozik;

c) a díjtalan tanácsnokok;

d) városi jegyző (főjegyző);

e) a tiszti ügyész (főügyész).

Minden város képviselőtestülete saját kebeléből, kijelölés nélkül, egyébként a többi tisztviselők választására megállapított módon, amnyi díjtalan tanácsnokot választ, a hány díjazott tanácsnokkal a tanács bír.

A tanács egyes ügyosztályokra oszlik.

Minden ügyosztály élén egy díjazott tanácsnok mint rendes előadó áll.

A rendőri ügyek előadója a rendőrkapitány (főkapitány), a közegészségi ügyosztály vezetője: a városi orvos (főorvos), az építészeti ügyosztályé: a városi mérnök (főmérnök), amennyiben mérnöki állás szervezve van.

Apa és fiu, após és vő, fivérek, valamint első sógorok a tanács tagjai egyidejűleg nem lehetnek.

nak és színművészeknek úgy a komikus, mint a tragikus szerepekben, de egyúttal igen okos, finom modoru ember volt, tele ismeretekkel, anekdotákkal s emellett a legjobb, legmelegebb szív. Igen nagy és ropant vastag volt, de feltűnően finom metszésű fejjel és arccsal. Mivel Nápolyban született, francia apától s ír anyától, eltevegei, mely 1858-ban követekezett be, „Gros de Naples” (nápolyi vastag) volt a gúnyneve. A királynő és férje azonban őszintén becsülték s leczkeim a herceg is gyakran részt vett, aki különben is nem egyszer énekelt duettben a királynővel. A Buckingham-palotában orgonán is szoktak együtt játszani a herceg fogadói termében, ellenben a windsori zeneteremben levő orgona a királynőnek igen nagy volt. Jellemző a herceg zenekedvelésére, hogy mikor bátyja, Ernő, elutazott, előbb a két fivér egy „Bucsu” című szép dalt énekelt el kettősben, amit a diákok szoktak rendszeren bucsuzás-kor énekelni. „Albert mélyen meg volt hatva — teszi hozzá a királynő — s midőn föl-siettem hozzá, olyan fehér volt, mint a fal s könyvek gyűlte szeméibe.”

Idő múltán Viktória királynő egészségére hátrányos kezdett lenni a londoni tartózkodás. A nehéz, sűrű levegő fejfajást okozott neki. Azelőtt örült a londoni életnek, házassága óta azonban szeretett volna mindig falun lakni és soha vissza nem tért a bá-

beli metropolisba. 1856-ban írja Balmoralból: „Evről-évre jobban csüng szívem e kedves paradicsomon, s most annyival inkább, mert minden az en drága Albertem legsajátabb alkotása és munkája, itt úgy, mint Osborne-ban, minden az ő pompás izlését hirdeti, kedves kezének nyomát viseli.”

Élete módját is ő maga adja elő különben naplójában. Megtudjuk abból, hogy a későn kelésről, mely eleinte megrögzött tulajdonsága volt, férje szoktatta le. Azóta rendszeren kilenczkor reggeliztek s utána sétát tettek. Majd a folyó ügyek vettek mindkettőjüket igénybe, ami mellett azonban jutott a rajzoláshoz, karczoláshoz, amiben nagy örömeik tellett s a lemezeket otthon készítették el. Két órákor a második reggelizés után, delután a palotában lakó Melbourne tisztelkedett a királynővel, s öt és hat óra között a herceg egy pony-fogaton rendszeren sétakocsizásra vitte. Ha a herceg kilovagolt, akkor a királynő anyjával, Kent hercegnővel, vagy az udvarhölgyekkel kocsizott ki. Majd minden nap fölolvastott a herceg neki. Együtt olvastak el Halmtól az angol alkotmány történetét is, s legtöbbször, ha a hercegnek nyilvánosan beszédet kellett tartania, azt előbb felmondta a királynőnek. Nyolcz órákor etkeztek és pedig mindig társaságban. Este igen gyakran sakkot játsztak együtt.

Windsorban az első évben látogató látoga-

tónak adta a kilíneset. 1840-ben ott járt a belga királyi pár, azután a királynő huga, Hohenlohe hercegnő, gyermekeivel. Majd az özvegy királyné is ejött néhány napra s végül a herceget a három Hohenlohe-Schillingsfürst herceg látogatása örvendeztette meg, kikkel Bonnban együtt tanult. Viktória királynő kezdetben el akarta törülni azt a csak Angliában divó rossz szokást, hogy a hölgyek kivonulnak az ebéd-lőből s magukra hagyják az urakat. De lord Melbourne lebeszélte róla. Tizenegy óra után azonban ritkán maradt az udvarnál tارسaság.

Általánosan ismeretes az a bűnös me-renylet, mely első ízben vetette árnyát a királynő boldog mézesheteire. Junius 10-iken, 1840-ben történt, hogy egy Oxford nevű egyén kezét emelt Anglia uralkodónőjére, midőn éppen delutáni sétakocsizását végezte férjével a Constitution-Hill-en s kétszer sü-tötte rá pisztolyát. A nagy megdöbbenést okozott eset részleteiről Albert herceg ezeket írta meg anyjának, a gothai özvegy hercegnőnek.

„Tegnap este hat óra tájban kikocsiztunk, hogy Kent nagynénemet meglátogassuk s a Hyde-Parkot körüljárjuk. Egy szűk kis droschkeben hajtattunk. Én jobbról ültem, Viktória balról. Alig értünk száz lépésre a palotától, mellettem a gyalogjárón egy igény-teleu kis embert vettem észre, ki valamit

Ha ily viszony a szolgálat folyamában keletkezik, azon tag köteles állásától visszalepni, ki az akadályt előidezte.

Minden városnak legalább is a következő, külön személyekből álló hivatalnokokkal kell bírnia: polgarmesterrel, legalább három díjazott tanácsnokkal, egy árvaszeki előadó úlnokkal, jegyzővel, ügyészszel, orvossal, számvevővel, pénztárnokkal, ellenőrrel, állatorvossal és a szükséges számú segéd- és rodái személyzettel. Tizezernél több lakossal bíró városban még külön mérnöki és levéltárnoki állás is szervezendő.

A városi számvevőket a belügyminiszter nevezi ki az állami számvevőségi tisztviselőkre előírt minősítéssel bíró személyek közül.

A városi számvevők állami tisztviselők jellegével bírnak, helyhez kötve nincsenek és a belügyminiszter által a szolgálat igényeihez képest bármikor áthelyezhetők. Fizetésüket, mely egyenként évi 1000 forintnál kevesebb nem lehet, az állampénztárból huzzák.

Re bene gesta.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszterünknek a katonai javaslatok ügyében aratott történelmi jelenőségű, az egész nemzet által rendkívüli lelkesedéssel üdvözölt sikerét egy külön cikkelyben következőképpen méltatja a „P. Corr.”:

A képviselőház, mint már tudjuk, nagy többséggel megszavazta a honvédség nevelés és képző-intézetéről szóló törvényjavaslatot s harmadszori olvasásban is elfogadta azt. Ellene szavazott a Kossuth-párt, mellette a Ház többi pártja mind. Ezzel tehát teljessébe ment egy nemzeti kívánalom, létesült egy oly intézmény, amely a nemzeti kívánatok teljes kielégítése mellett gondoskodik a hadsereg ügyéről is és figyelemmel van ennek érdekére, amennyiben a két állam védő erejének a legjobb elemeket szolgáltatja, melyekről eddig le kellett mondani. A

felenk tartott s mielőtt megfigyelhettem volna, hogy mi az, egy lövés dördült el, mely mindkettőnket majdnem megsüketített, olyan erős volt s alig hat lépésről történt. Viktória éppen balra nézett egy lö után, föl nem foghatta tehát, mert esendült úgy meg a füle, mert a nagy közelség miatt alig különböztethette meg, hogy az lövéstől eredt. A lovak megriadtak s a hintó megállott. Én Viktória keze után kaptam s kérdeztem őt, hogy nem történt-e baja? De ő csak nevetett az incidensen.”

„Erre én megint azon ember felé fordultam, ki még ugyanazon helyen állott, összefont karokkal, mindkét kezében egy pisztoly, s rendkívül affektált színpadias pose-ban, úgy, hogy nevetnem volt. Egyszerre megint ezélez és másodszer is lö; ezuttal Viktória is látta a lövést s általam lerántva gyorsan alahajolt. A golyó egyenesen feje fölött repülhetett el, azon hely után itélve, ahol megtalálták egy szemközti falban. A sok nép, mely körénk s azon ember köré csoportosult, s mely eddig rémülettől megkövülve nézte a dolgot, most neki esett. Én kiáltottam a kocsisnak, hogy hajtson tovább, s így szerencsésen megérkeztünk nagynémhez s onnan kissé a parkba kocsiztunk ki, részint hogy Viktóriát levegőre vigyem, részint hogy megmutassuk a közönségnek, hogy azért nem vesztettük el hozzá minden bizalmunkat.”

nyelvi kenyszer legyőzhetetlen akadály volt a magyar nemzet fiaira nézve s a legbátrabbak visszajedtek oly élet pályától, melyen a nyelv nem tudása nem engedte érvényre jutni a különben legkitűnőbb tulajdonságokat.

A tisztai akadémia kérdése nemzeti kívánalomnak csak akkor lett, midőn a jelzett nehezségeket teljes mértékben kezdtek méltányolni, midőn beláttak, hogy a magyar fiuknak kell hogy joguk legyen ahhoz, hogy a többi nemzetekkel egyenlően vegyenek részt a tisztai állások betöltésében és midőn fölismertek a bajt, mely abban van, hogy a magyar nemzet fiait más nemzetiségű idegen nyelvű tisztiek vezénylik.

Ezt a nemzeti követelményt végre figyelembe kellett venni, mert indokai mindjobban észrevehetővé tettek magukat és végre mind a honvédségben, mind a közös hadsereg soraiban feltűnő tisztihányban kulmináltak.

Bizonyítván volt elég sok legyőzhetetlennek látszó akadály, melyek késleltették a nemzeti kívánalom teljesítését. Első sorban és mindenekelőtt meg kellett övni a nyelv egységének nagy elvét és buzdítani, ösztönözni kellett a magyar fiatalságot, hogy tömegesebben lépjen a katonai pályára, egyúttal pedig lehetőséget kellett neki nyújtani, hogy ezt a pályát minden irányban — a saját nyelvén is — biztosíthassa magának. Az arany kardbajtót a magyar fiatalság számára könnyebben hozzáférhetővé kellett tenni és lehetőséget kellett neki nyújtani, hogy a szükséges előismerteket és tudományt a saját nyelvén megszerezhesse.

E kérdés helyes megoldásán eddig mindenki hajótörést szenvedett, aki annak megoldására vállalkozni mert. Sőt még azok is, akik a nemzeti kívánalom szószólóivá tettek magukat, nem titkolhattak el maguk előtt ama nehezségeket, melyek minden terv kivételénél keletkezhetnek.

Ekkor megtalálta báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek egy fél év-

A herceg ezen előadása csak egy helyreigazitásra szorult. Nem áll az a tárgyalások adataiból itélve, hogy a golyót megtalálták volna. A jelzett falon csak egy horpadás volt észlelhető, mely némelyek szerint a golyótól eredt, mások szerint nem. Ez utóbbi föltevésre állapította később a védelem is erősségeit, azt állítván, hogy golyót nem találtak, tehát a pisztolyok nem is voltak golyóra töltve. A bírák el is fogadták ezt a védekezést, amennyiben, az esküdtekre bízta e kérdés eldöntését. Oxford azonban nem tagadta bűnét, sőt védőt is vonakodott vallani s egy jogtudós ismerősének, ki erre rá akarta bírni, azt felelte: „A dolog egyszerűen úgy áll: bűnös vagyok, ítéljenek el.” A királynő saját följegyzései szerint pedig ő lord Melbourne-tól, ki rögtön az eset után izgatottan sietett a királynőhöz, azt állította, hogy Oxford tudakozódott, megsebesült-e a királynő, s midőn hallotta, hogy nem, kinyújtotta karjait, mintha azt akarta volna mondani, hogy meynyire sajnálja.

Az egész ország a legnagyobb fölhaborodással értesült a merényletről. Napok mulva is, ahol csak a herceg és a királynő nyilvánosan megjelentek, lelkes ovációknak voltak tárgyai. Mikor először mentek az operába, a közönség fölemelkedett lattukra s élénk éljenzés között kalapot, kendőt lobogtatott s véget nem akart érni a „God save the Queen.”

(T. H.)

százados katonai tevékenység által támogatott tapasztalata az egyedül helyes és tető alá hozta a már ismeretes két törvényt. Az ország versenyzett a nagy eszme elismerésében és dicsőítésében, mely nemcsak rendkívüli katonai zsenialitásról és nagyszerű államférfiúi koncepczióról tanuskodik, hanem egyszersmind a honvédelmi miniszter valóban lángoló hazaszeretetét is oly világitásban tünteti fel, mely magasan kiemeli őt szónokló hazánkfiainak közönséges nagysága felett. Katona ő, nem szónok. A tett embere és nem szépművész. Fölismerete a nemzeti kívánalom jogosultságát és az előnyöket, melyek annak teljesítéséből erednek, és celszerűnek találta, s e pillantról kezdve vaserejlyvel és hazafias törekvessel iparkodott a célhoz, mely kétszeres előnyt a célszerűségben és a népszerűségben találja meg.

Báró Fejérváry ezzel nagy es maradó érdemet szerzett magának a hadsereg körül, valamint soha el nem muló érdemet szerzett a nemzet körül is, és arany betűkkel írta be nevét Magyarország nemzeti történetkönyvébe.

A nemzetiségi sajtóból.

Ez alkalommal nem a román tulzó sajtó agitációjáról van szó, hanem a zöld szászok egyik épületes ténykedéséről.

Az Alldeutscher Verein június 9-én és 10-én tartotta Lipesében ez idei közgyűlést. A brassói zöld szászok közül is ketten, a vezér, Lurtz Károly dr. és hadsegéde Flechtenmacher dr., nemcsak megjelentek e közgyűlésen, de tüzes beszédek is mondtak, lefestvén azt az állítólagos üldözést és elnyomást, melyben a magyarság a magyarországi németeket, különösen pedig az erdélyi szászokat részesíti az utóbbi 30 év alatt.

Mellekesen megjegyezve, ez az Alldeutscher Verein a pangermanizmusnak és a hamisítatlan irredenta germanának valóságos fészke. Olyan forma, mint a bukaresti oláh liga, amelyhez segítségért és panaszkodni járnak a német birodalomtól kívül élő németek. Jellege és iránya még agresszívebb, mint a Schulfereiné, mely voltaképpen ennek csak egy önállósított fiokja.

Az ideai közgyűlés előszeretettel emlegett és vitatott tárgya az ausztriai s a magyarországi németek helyzete és politikai aspirációja volt. Hogy ezt mily szellemben tették, ríktó színnel illusztrálja Simons Károlynak indítványa, melynek tartalma az volt, hogy a gyűlés fejjeze ki rosszaságát a német birodalmi gyűléssel szemben azért, hogy nem foglalt állást és egy szóval sem tiltakozott Badeni nyelvrendelete ellen, holott kötelessége lett volna. Különben nemcsak Badeni politikája ellen tiltakoztak, hanem az angol politika ellen is, mely szerintük a tranzvaali németiség megsemmisítésére tör. Merges választ irtak a belgiumi vlám nemzeti bizottság egy levelére is, melyben e bizottság tiltakozott az egyesület ama törekvése ellen, mely tagadva a vlám németiségét, be akarja előbb olvasztani a németiségbe s azután ennek segítségével Belgiumot a német birodalomba. Pfister-Schweighusen őrnagy indítványozta, hogy mondja ki a gyűlés, hogy Németországnak el nem évülhető joga van Csehországra, melyet még Tacitus is „frons Germaniae”-nek nevezett. Wolf osztrák parlamenti képviselő vázolván azt a nagy csapást, mely az osztrák németiséget a galicziai lengyel magnásnak, Badeninek nyelvrendeletével érte, azt indítván,

4. oldal.

nyozta, hogy Galiciát ki kell szakasztani Ausztriából és az osztrák-német szövetséget beírni egyenesen Németország alkotmányába. A gyűlés mindez indítványokat elfogadta s ily módon abban a reményben, hogy úgy sem lesz belőle semmi, hadat izent az emberiség nem német felének.

A brassói zsidó szászok közül első nap Flechtenmacher beszélt. Társával együtt — mondá — azért jelent meg ezen a gyűlésen, hogy megegyezzen az Németségben egyre jobban elterjedő hirt, mintha az erdélyi szászok öngyilkos halállal akarna kimulni a német világból. Nem, a szászoknak meg csak eszükbe sem ötlött nemetségekért folytatott küzdelmüket földadni. Most ugyan köztük: fekete és zöld szászok között ádáz harc dúl, de meg vannak győződve, hogy a fekete szászok is fölismerik, hogy a szászoknak s ezzel együtt az összes nemetségnek csak úgy tehetnek becsületos szolgálatot, ha az opportunitás útjáról letérve, a szász nemzeti gondolat zaslója alá csoportosulnak és velők együtt küzdenek a magyar elnyomás ellen.

Masnap ugyanerről a témáról Lurtz beszélt, ki az elnök felszólításának engedve, a lakomán Bismarckra pohárköszöntőt mondott. Tisztjában úgy üdvözölte Bismarckot, mint a német nép megváltóját, akinek nagy alkotása, a német egység, a német nemzeti ideált langra lobbantotta ama nemetség szívében is, mely a német birodalom határain kívül idegen fajok elnyomása alatt él. Az erdélyi szászok hétszáz éven át megőrizte nemcsak nyelvét, hanem német nemzeti öntudatát is. Ezt a német nemzeti öntudatot a magyarizmus hullámai több dühvel soha sem ostromolták, mint éppen most, de a szászok el van készülve az élet-halál-harcra és erőt ad neki e harcban az a tudat, hogy az összes nemetség rokonszenve támogatja. A szászok a nemetségnek a Duna völgyében keletre messzire előretolt őrszeme. Kötelességéről egy pillanatig sem feledkezik meg s mikor tött annak órája, hogy a nemetség érvényesítse Kelet fele azt a jogát, melyet neki civilizatórius szerepe ad, a szászokot őrhelyén ebben és készen fogja találni.

Mint az Alldeutsche Zeitung írja, Lurtz szavai leírhatatlan felkesedést keltettek a jelenvoltakban. Lehetséges, de az is bizonyos, hogy Brassóban minden komoly gondolkozású szász ember megbotránkozott Lurtz ur ez irredentista és pángermán fölépésén.

Brassai Sámuel.

1797. június 15. — 1897. június 24.

Felsőleges életű, remek ember halálának gyászával telik be Magyarország. A gondviselésnek, a géniusznak kegyeltje, a kedves öreg, a nagy tudós, az aggságtól megkímélt, esodálatosan epszellemű Brassai meghalt, századik évében. Egy századot végigkísért roppant mozgalmában, rendkívüli fejlődésében, s a század végén, saját életének utolsó napjaiban is, a legtudósabb volt e század előinek mindnyaja közt.

A lélek, az elme, a test esodálatos tünényé volt a külsőleg is hatalmas Brassai, ki edzetten várta százéves korában a halált s ifju hévvel foglalt helyet minden tudós közt, készen meggyőző vitára. Szeretet, gyöngédség vette körül, valóságos hódolat, Beragyogta a lelkenek, szívének kisugárzásával

a kört, mely szerencsés volt, hogy az övé lehessen. Minden becsessé vált, amit megérintett tollával, tudásával, ítéletével, vonzalmával érdeklődésével. Legbecsesebb ő maga, felfogása mesés erejével, visszavonultságában, kötelességérzetében, szerénységében és ambíciójában. Ezzel az ideálok, az ismeretek egész világát töltötte be, valóban egész világot.

A szellem közkinészi és a legpeldásabb élet marad utána. Evangeliumi életében soha sem kereste, a mi kicsinyes. Szétosztotta, a mije volt. Magának tartotta a mérhetetlen élvezetet, a mit a magasztos nyújt, s ezt élvezte.

A jóságos öreg esöndesen élt Kolozsvárt agglégényi otthonában, de változatosan. Oh, ki tudná felsorolni, hogy mihez értett, hiszen a szanszkrit nyelven megjelent könyvekben észrevett egy elhibázott ékezetet, s ha egy igazi zeneművész koncertezett Budapesten, Bécsben, Berlinben, fölkerkedett és odautazott. 1895. januárban még oly életében volt, hogy a nagy hófúvatag daczára is fölutazott Budapestre Sauer hangversenyére. Innen meg elrándult sebtében Bécsbe is hangversenyre. Lakásán is ott volt a zongora, kotta-halmaz, kanári madár, a kávéfőző, a sok virág, a sok könyv. Ő maga zongorája mellett szokta köszönteni a kelő napot elébb mint kanárija. Aztán megfőzte reggeli kávéját chemikus módon, vagy teáját és a tojást. Következett a napi foglalkozás. Míg a muzeumban lakott, ott végezte dolgát.

Mint egyetemi tanár, természetesen el nem maradt semmi óráról mert beteg sohasem volt. Hanem délben igyekezett otthon lenni, elővenni a sextant, a nap állása szerint megállapítani a pontos időt, megigazítani az óráját, amely után egész Kolozsvár igazodott. Az ebédet rendszeren társaságban, családok körében fogyasztotta el. A chemikailag főzött fekete kávé azonban szerette otthon elfogyasztani, csibuk mellett, melyet búkkfataplóval gyújtott meg. Következett az olvasás, a tanulás. Este a zene. Ha Kolozsvarra előkelő zeneművész látogatott, fölkereste Brassai bácsit is, akinek finom ízlése volt a zenéhez, de a közepes-zöld muzikusokat már nem szerette. Napi foglalkozásában rendellenességek csak akkor fordultak elő, ha polemikus cikket írt. A vitaközlés formájában, hevében és tartalmában is mester maradt Brassai, még mikor reszkető kézzel polemizált már.

Tiszta alakja, mely a köznapi szemek számára is ezüst hófehérségben ragyogott, csakis a koporsóban hanyatlott, de az örök emlékezet párnáira. Életének tanulságai megmaradtak a jóknak, az igazaknak és nekünk magyaroknak.

A művelt magyar nemzet csak a napokban ünnepelte Brassai Sámuel dr. születésének százéves évfordulóját, s ma ravatala körül áll, szívében igaz bánattal, minden tisztelője.

A kiváló tudós, utolsó igazi nagy polyhistorunk, június 24-én reggel fel 7 órakor az ottani vöröskereszt-kórházban meghalt.

Halála, daczára magas életkorának és betegségének, mégis váratlanul jött. Egy pár évvel ezelőtt Bécsben egyik leghíresebb orvostanár megvizsgálta s azt teljesen épnek és erősnek találta. Ez az épség és erő azóta állandóan tartott, amit jelesen bizonyított az is, hogy mostani betegségét megelőzőleg hónapokig feküdt betegen, de be-

tegségéből annyira felépült, hogy Kolozsvárról egy huzamban Tordára kocsizhatott. A tavasz óta betegeskedett s hogy ápolása semmi kivánni valót ne hagyjon fenn, volt tanítványai és jóbarátai reá vették, hogy gyógykezeltesse magát a vöröskereszt-kórházban.

Mint ágyban fekvő beteg érte meg születésének századik évfordulóját s itt érte a legmagasabb helyről jött jó kívánnat is.

Egészen az utolsó órákig teljesen eszméletlenül volt s ő maga is bizott abban, hogy rövid idő alatt felgyógyul.

Irodalmi munkássága terjedelemben és tartalomban egyaránt egész könyvtárat tesz ki és éppen ezért nem nevezhetjük meg olyan könyvet, melyben szellem teljesen benne volna, amely főmunkájának volna mondható. Ennek a magyarázata az, hogy Brassai polyhistor volt s érdeklődése a minden fajú és nemű ismeretek, a tudás, a művészet világában úgy megoszlott, hogy merőben képtelen volt csupán egy, sőt csupán csak rokon dolgokkal is egy teljes életen át foglalkozni.

Tanított bármit, a mint a szükség parancsolta, és éppen ebből az okból írt akármifele könyvet, a mire szüksége volt. Az erdélyi részek e században született ivadéka nagy részben a Brassai könyvein nőttek föl az elemi iskolától egészen a legmagasabb filozófiai kurzusig. Mert alig van olyan iskolai szükség, melyen Brassai segíteni ne iparkodott volna. Ő, a nagy matematikus, a ki utóbb a mathezist egyetemen tanította, a kis gyermekeknek írta meg Számító Szokrateset merőben új és nálunk praktikus módszerrel. Így ebből az okból írta meg más iskolai könyveit is a természettudományok, a nyelv és a bölcsészet köréből.

Brassait nemcsak Kolozsvárt, hanem Erdélyszerte ismerte minden művelt ember.

És ismertük mi is nagyenyediek őt nagyon jól. Nem mult el egy nyár, hogy tisztos alakját városunkban ne láttuk volna. Minden évben eljött ide, hogy közeli rokonát, Albert Iván főmérnököt, az államépítészeti hivatal főnökét, legközelebbi rokonát meglátogassa, és annak családja körében töltsön el egy pár nyugodalmas napot. Hyeenkor Alberték kísérletben hosszabb sétákat tett, rendszerint látogatója volt setarterünknek; otthon pedig a főmérnök gyermekeinek deldelgetésével töltötte idejét; rendszeren meglátogatta jó barátait, Csató János kir. tanácsos alipánt és Herepei Károly főtanodai tanárt is, kiknek társaságában számos kedélyes órát töltött.

Most már nem fogjuk többé látni tisztelt, szeretett alakját, és porhüvelyét az edes anyaföldbe teszik; de dicsőségéből nekünk, magyaroknak jutott ki a legnagyobb osztály, fáradhatatlan munkásságának gyümölcsseit mi élvezzük, és így a fájdalomból, a gyászból is minket illet a legnagyobb rész. Mert bár tudós és művész hazája széles e világ, Brassai magyar volt, zsenialitása, páratlan tudása, szinte elképzelhetetlenül nagy munkássága, hasznos és tiszta elele, mindaz, a miben az embernek ritka mintát adott: a magyar névnek, a magyar fajnak szerzett dicsőséget és becsületet.

Legyen emléke örökké áldott!

Évzáró ünnepség a Bethlen-kollégiumban.

Kollégiumunk tanárkara folyó hó 23-án d. u. 4 órakor tartotta meg az 1896—97 iskolai év záró ünnepét az iskola dísztermében. Városi közönségünk mindig meleg

érdeklődéssel kísérte az iskola életének mozzanatait; s ezt az érdeklődést foképen a Záró ünnepen szokta kifejezni, melyen az egész év beszámolóját hallgathatta. Két körülmény tette az ideai ünnepet különösen nevezetessé. Szomorú nevezetesség, mert két súlyos veszteség volt az okozója! Innen származott az a bánatos hangulat, mely eláradt a beszédeken és a jelenvolt közönségen.

Az ifjúsági énekkar a „Te benned bízunk” mely vallásos érületet lehellő dallamait énekelte el megnyitón. A megható dallamokat követő mélyes csendben szólalt meg Váro Ferenc tanár, hogy elmondja emlékezését Makkai Domokos, a kollegium mult évben elhunyt jeles tanára fölött, kit sokszor láttunk ugyanazon helyen, ugyanily szomorú szereplésben; aki az őszinte fájdalom közvetlen melegségével s az elmes jellemző ügyességével ugyane helyről emelt szép és találó emléket Székely Ferencnek, Hegedűs Jánosnak és utóljára gyermekkorától fogva hűséges jó barátjának; Kovács Ödönnek. Az elvesztett jó barát és munkatárs fölött eisirta utolsó könnyeit. Elapadt a szellemi erőnek és a hűséges indulatnak bő forrása az azok fölött erzett nagy fájdalomban, akikkel egész életen át egy volt gondolatban és elhatározásban, az elkülönbbségek támadó és védő, de mindig kemény, mindig izgató és farasztó, sőt pusztító harczaiban. Váro Ferenc klasszikus szép beszélje karakterisztikus vonásokban állítja elénk Makkainak mint tanárnak, társadalmi férfiak és családapának jellemképét; részletezve a pszichológus elemzésével s bevonva a hálás tanítvány szeretetének, a közös munkában eltöltött évek nézetelérései közül tisztára szűrődött megbecsülésnek s az érdem meleg hangú elismerésének vonzó színeivel. Makkaira a testi és lelki erőt esirasztató puritán kalvinista otthon mellett legnagyobb hatása volt a marosvásárhelyi kollegiumban eltöltött éveknek. Szemei előtt látta lefolyni az abszolutizmus erőszakos, sőt véres jeleneteit; ezek és kedvelt történelmi tanulmányai keménynyű, szinte dacossá edzették hazafias érületet, mely benne minden alkalommal, katedrán éppen úgy, mint az ünnepi szöveken, hol Kossuth, Deák s a márczius 15 ike emlékének áldozott, erős meggyőződésből folyo s komoly elhatározásokat keltő lelkes szavakban nyilatkozott. Széles körű jogi és történelmi képzettségének alapját nagynevű jogtanára: Bozsa Elek vetette meg, kit mintakepül választott magának. Élete más irányba tert; et mint jogászt nem követhette; de mint tanárt, talán már hasonló elenk szellemükkel fogva is, ugyanazon vonások jellemzőek. Előadása vonzó es lelkesítő volt; az iskolamesterkedés aprókos dolgai helyett tárgya megkedveltetésére törekedett, hogy a tanulóit önképző munkásságra vezethesse. A tanulóban mindenekfelett becsülte az élénk szellemet s az egyenességet; alattomoságot, hazudozást, tiszteletlenséget meg nem tűrt. Professzorságára büszke volt; mert a Bethlen-kollegium professzorát úgy tekintette, mint a fejedelmi alapítvány örét s a fejedelmi intenczió végrehajtóját. Ez a büszkeség s az intézet iránt való törhetetlen hűség es megalkuvás nélkül való kötelességerzet képezik jelleme fő vonásait. Ebből fakadt az a harzi kedve, melylyel a hetvenes évek gazdasági válságát s később a theologia élet-halál harcát végig küzdötte. Mondhatni: az egész életen át, szóval es tollal, a leg-

következetesebb s harezra legkészebb bajnoka volt a kollegium ügyeinek. Igazán kedvét találta a szellemes küzdelemben, akár komoly ügyről szólt, akár csak a társaság élénkítésére szolgált. Talentum volt az elmésségben, melyet sok tapasztalat, gazdag emberismeret es nagy memoria segített; e téren nem tért ki soha senki elől; de vereséget sem szenvedett. Jó egészségű volt testben es kedélyben egész a legutóbbi időkig, mikor az alattomos kór szívós erejét megörölte. Szemmel láthatóan hanyatlott; s mi részvéttel es könnyek közt néztük a kemény testi es szellemi erő hanyatlását. A mult évben, augusztus végén, hunyt el szerető családja tagjaitól környezve. Áldás legyen emléken mindörökké!

A szép beszéd könnyekig megindította a közönséget, melynek soraiban ült az elhunyt gyászba merült egész családja is. Egy ének szám elhangzása után Nagy Lajos rektor emelkedett szólásra es részletes beszámolót tartott a lefolyt egész esztendőről. Az ő beszédjében is uralkodó volt a bánatos elem; mert ez az esztendő egy 275 éves korszakot zárt be; bezárta a Bethlen-kollegiumnak, mint főiskolának, fényes történetét. Akademiáját az egyházkerület erőszakos határozata megszüntette, s éppen abban az esztendőben, mikor a nemzeti erő pazar áldozatkészséggel emelt a multnak emlékeket a honalapítás ezredik évében. Keserű fájdalommal gondol végig e nagy veszteségen, melyet a magyar középosztály, hazareszünkben s főleg megyénkben, joggal tarthat nemzeti csapásnak. Olyan fájdalom ez, mely a felindulás első percein túl is, a messze jövőben is, állandó seb lesz hangulatunkon. Elmondja az akadémia megszüntetését követő „átmeneti” intézkedéseket, melyek minden ellenkező biztosítás daczára, „egyelőre” évi 1800 frttól fosztják meg kollegiumunkat a kolozsvári theologia javára. Majd a vigasztaló, megnyugtató momentumokra tér át, s ezeket a főgimnázium fokozottabb fejlődésének megnyílt lehetőségében találja. Az elüljáróság kérdeműlt tanárainak nyugalmat szerzett, s öt tanszék betöltéséről gondoskodott; az ezen tanszékekre megválasztott új erőket szíves melegséggel üdvöli a jelenlevő Bodrogí János személyében. Elismeréssel emlékezik meg a helyettes tanárok munkásságáról, kik az intézet jó hírnevét híven szolgálták. Elmondja az év legfontosabb történetét, a hetes bizottság működését, mely a theologusok segélyezésének s a gimnáziumi új tanszékek ügyét az egyházkerületi közgyűlésre előkészítette. Nem kevésbé fontos ez év történetéből az, hogy az oktatásügy minisztere nem engedvén a kollegium elemi iskolájában a változó tanterők alkalmazását, az elüljáróság magasabb szempontból vidéki magyarságunk igényeinek szempontjából mérlegelve a kérdést, állandó tanítókkal fogja ellátni az intézet e részét. Ismerteti ezután az iskola belső életét, annak fejlesztésére szolgáló rendkívüli kiadásokat s az új alapítványokat. Ezek szerint új tornacsarnok es nyári tornahely készült 17035 frt költséggel. Gimn. konviktus épült 4622 frt költséggel, melyben szegény ifjak egy éven át 4786 frtnyi segélyt élveznek. Az internatus számára három új szolga fogadtatván fel, a tanulók „szolga” neve es jellege utolsó maradványaiban is megszűnt. Alapítványokat tettek: br. Radák Ádám 40.000 frt, Kovrig Tivadar 10.000 frtot. Beiratkozott a lefolyt évre 358 a gimnáziumba. 51 a tanítóképzőbe, 185 az elemi

iskolába, összesen 594. Egészségi állapot kedvező volt. Magaviseletben a két felső gimn. osztály néhány növendéke ellen volt kifogás, kik megfelelő módon bűnhődtek; még pedig az eddigi pénzbüntetés helyett, igen helyesen, olyan módon, mely szigorubb ugyan, de javításra alkalmasabb. A gimn. önképzőkör szép sikerrel működött; nem kevésbé szép, sőt feltűnő sikerrel a Pásztor Gyula VIII. oszt. tanuló vezetése alatt megalakult magánzenekar. A rektor szép es emelkedett hangulatu beszélje végén három évig viselt rektori tisztétől elbucszik s az iskolai évet bezárja.

Ezután a pályadíjak es jutalmak kiosztása következett, melyekben a következők részesültek: Lőte Pál VIII. 20 frt, Kristóf György VII. 61 frt 25 kr, Nagy István VIII. 25 frt, Váro Geza VII. 20 frt, Nagy Dezső V. 4 frt 23 kr, Lőte Zoltán IV. 8 frt, Barta Péter IV. 14 frt, Metes Péter IV. 4 frt 30 kr, Kovács N. Sandor IV. 7 frt 40 kr, Kovács Albert IV. 7 frt 40 kr, Demeter Béla IV. 8 frt, Molnár Ödön I. 8 frt, Benkő Géza VII. 18 frt 65 kr, Kozma Gyula 18 frt 65 kr, Pásztor Gyula a magánzenekar vezetéséért 12 frt, Györfi Pál III. tkp. 4 frt 92 kr, Benkő Ferenc III. 4 frt 80 kr, Varga Zsigmond I. 8 frt 46 kr, Debreczi Géza VIII. 30 frt, Derzsi Ödön VIII. 5 frt, Székely Miklós VIII. 5 frt. Tornazásért: Neumann Móricz I. 1 frt, Boer János I. 1 frt, Rákosi Ferenc III. 1 frt, Székely István IV. 1 frt, Geese Albert V. 2 frt, Rákosi Dezső VI. 2 frt, Málnási Károly VI. 7 frt. A tanítóképzőben: Simon Ferenc 7 frt, Rosondai István 17 frt, Farkas Lajos 19 frt, Györfi Pál 8 frt.

Az érdekes es tanulságos ünnepély az ifjúsági zenekar hangjai közt ért véget esti 6 órakor.

R.

Gazdáink figyelmébe.

Az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület által Turinból hozott Perruncito féle sertésvész elleni ojtóanyag a napokban megérkezett 300 üvegesében, 900 drb sertés beohtatása céljából.

A gazdasági egyesület Nagy-Enyed város tanácsához 100 üveges ojtóanyagot (300 adagot) a Nagy-Enyeden fellepett sertésvész korlátozása céljából átadott, a fennmaradó 200 üveges (600 adag) a vidéken, a vármegyei községekben fellepett sertésvész meggátlására lesz felhasználva.

Egy darab sertés beohtásához szükségesítő adag 12,3 krba, három darab részére egy üveges, melyben három adag van, 37 krba kerül.

A Perruncito-féle ojtóanyag beszerezhető Nagy-Enyed város gazdái által; a városi tanácstól; a vármegyei községek pedig forduljanak Csepreghy János központi állatorvos urhoz, vagy a gazdasági egyesület titkári hivatalához Nagy-Enyeden. Mindket részről az ojtóanyag es a szükséges felvilágosítások a beohtásra vonatkozólag a leggyorsabban fognak elintéztetni.

Ismételn felhívjuk vármegyénk gazdaközönségét, hogy a sertésvész elleni védekezésnél vegyék minél többen igénybe a gazdasági egyesület által beszerzett ojtó-szerum használatát, es gyanus vagy inficiált községben lévő sertéseiket ojtassák be a Perruncito-féle anyaggal, szakértő állat-orvosaink által.

(7)

Vegyes hírek.

Kinevezés. A földmívelési m. kir. miniszter Dezső Miklós és Gálfi János szőlészeti és borászati m. kir. felügyelőket magasabb rangosztályba, illetőleg ugyanazon rangosztály magasabb fokozatába leptette elő, valamint Jausz Oszkár borászati gyakornokot szőlészeti és borászati felügyelővé nevezte ki.

Városi közgyűlés. Nagy-Enyed város képviselőtestülete a hó 25-én (pénteken) rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a kulturmérnöki palota építésére vonatkozólag tett előterjesztést Kovács Gyula polgármester. A közgyűlés az építkezési módokat egyhangulag tudomásul vette és elvileg elhatározta, miszerint a kulturmérnöki palota építése helyül a Magyar-utca végén levő Donogány-fele házat vásárolja meg.

Fejér Irén czimbalom-művésznő a hó 25. és 26-án mutatta be művészi játékát városunkban a „Két hatyu“ szálloda kerti helyiségében. A nagy számban megjelent közönség bő tapsokkal jutalmazta a kisasszony nagyon szépen és precízül előadott játékát.

Esküvő. Érdekes esküvő folyt le a hó 23-án városunkban. Boka András cigány-primás esküdött örök hűséget Káló Ágnesnek, Káló Géza kömivesmester leányának. A polgári szertartás után az ifjú pár a róm. kath. templomba vonult és ott Deli Ödön házfőnök részesítette egyházi áldásban. Az ünnepélyes kötelezettségek megtétele után a régi városház nagytermében vacsora volt, melyen vidékről és valamint városunkból is nagyon sok intelligens fiatal ember vett részt.

Adózó közönségünk figyelmébe. Nagy-Enyed város adóhivatala ez uton is felhívja a város adózó polgárait, hogy határlékos adójukat saját jól felfogott érdekében mihamarabb befizetni ne mulasszák el, mert elmulasztás esetén a már a napokban megkezdendő végrehajtási eljárás kellemetlenségének teendik ki magukat.

Czirkusz. Mózes Károly lovarda-tulajdonos a főtéren egy nagyobb szabású czirkuszhelyiséget építtetett, melyben, amint értesítenek, az előadások a napokban veszik kezdetüket. E szép mutatványokat ígérő czirkuszt a közönség partifogásába ajánljuk.

Uszoda-megnyitás. Fürödni vágyó közönségünket értesítjük, miszerint a nagyenyedi uszoda folyó hó 26-án megnyitott és az a közönségnek a már rendes, megszabott időben rendelkezésére áll. A víz hőfoka jelenleg 23 C°.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara figyelmeztetni kívánja az érdeklődőket az iránt, hogy a nyomtatványok postai díjazására nézve Ausztria és Magyarország közt az a különbség, hogy az ily nyomtatványok Ausztria területén 10 gramm alól is 2 kr. portóval vannak terhelve, míg nálunk 1 kr. a díj; ennek következtében az innen oda küldött nyomtatványokért a címzett büntetést fizet, ha hiányosan bementesítik.

Nyilvános számadás és köszönet. A nagyenyedi iparosok önképző-köre javára folyó hó 13-án rendezett műkedvelői előadás a letesítendő Fánta-émlék alapja javára 20 frt 96 krt, s önképző-körünk javára szintén ennyit jövedelmezett. A 14-iki előadás — mely a helybeli „Műkedvelő-Egylet“ diszleteinek helyreállítására rendezett — 8 frt 50 kr tiszta jövedelmet eredményezett, mely összeget illetékes helyre

juttattuk. Ezen anyagi eredményhez szíves felülfizetéseikkel hozzájárultak: Idb. Kun József 2 frt, Baranyai K. 1 frt, Vermesi Árpád 60 kr, Lászlófi N. bíró 50 kr, Mathé Balázs, Zeitner András, Horváth Albertné, ifj. Gerendi Gusztáv, Schauman Tamás, Sátán János, Fenichel Herman, ifj. Réti Károly, Bisztricsány Lajos, N. N., Mecsér László 20—20 kr, M. 15 kr, Ostián N. 10 kr. Összesen: 6 frt 55 kr. Fogadják ugy a mélyen tisztelt felülfizetők, mint a megjelent nagyérdemű közönség leghalásabb köszönetünk kifejezését; egyúttal körünket jövőre is szíves partifogásukba ajánljuk. Nagy-Enyeden, 1897. jun. 24. A rendezőség.

A szülők figyelmébe. Péntek Ferenc fővárosi ref. vallásosbíró a „Szabad Sajtó“ című protestáns lap szerkesztője, arról értesít bennünket, hogy szeptember elsejére Budapesten egy a szerényebb igényeknek megfelelő internátust nyit, melybe alsóbb osztályos növendéket 350 frt, felsőbb osztályos növendéket 400 frt évi fizetés mellett vesz fel. A jelentkezés határideje július hónap vége. Ajánljuk ezt a választatot azoknak a szülőknek a figyelmébe, kik gyermekeiket a fővárosban ohajtják neveltetni.

Egy találmány jótéteménye, mint például a Kathreiner-féle malata-kávé előállítási módja a babkávét izével és zamattával a közönség részére gyakran illuzoriussá tétetik a piacon megjelenő értéktelen utántzatok által. Ezek vagy egyszerűen pirított árpa, vagy pedig közönséges malata, mely vagy hasonló csomagolásban, vagy pedig szabadon kimérve árultatik. Természetesen, hogy ezen utántzatok által, melyeknek ízét hamar megismerjük, nem teljesül a valódi, mindenütt legjobban bevált malata-kávéhoz kötött várakozásunk. Hogy ezt elérhessük, ne hagyjuk magunkat tévedésbe ejteni s kerjük és vegyük csak a Kathreiner névvel ellátott eredeti csomagokat.

A „Pesti Hírlap“, mely a folyó év második felevel fennállása második évizidet tölti be, megint sok érdekes dolgot helyez kilátásba a közeljövőre. Regényesarnokában Jókai Mórtól fog új regényt közölni, tárczarovatában pedig Mikszáth Kálmán hosszabb elbeszélését. A Pesti Hírlap tárczáit a nevezett két író-fejedelmén kívül tudvalevőleg a legelső és legkedveltebb tárczairók szolgáltatják. A Pesti Hírlap ma kétszázhatvanhatatlanul legbővebb tartalommal jelenik meg a napilapok közt; napról-napra 20—22—24 oldal ad (míg a többi lapok rendszeren 16-ot), vasárnaponként pedig 32 oldalnál sohasem kevesebbet, sokszor azonban többet. Elve: minél több mulatságos közleményt adni, de a hasznost és tanulságost sem mellőzni. Rendes előfizetőit külön kedvezményekkel kötelezi le, melyek közt első helyen áll a „Pesti Hírlap nagy képes naptára“. Ezt az idén is megkapja minden állandó előfizető, teljesen díjtalanul és bementve. A Pesti Hírlap naptára az 1898. évre az eddigi évfolyamoknál ismét bővebb tartalmú és még szebb kiállítású lesz s a válogatott szépirodalmi olvasmányokon kívül — legelsőrangú írónktól — ezúttal a közhasznú és tájékoztató rész még sokkal bővebb lesz, úgy, hogy az előfizető, aki ezt a naptárt ajándékkul megkapja, bizonyára többre fogja becsülni bármely ajándék-regény-nél vagy almanachnál, melynek — ha egyszer elolvasta — hasznát többé nem veheti. A Pesti Hírlap rendkívüli kedvezményében azonban oly előfizetők nem részesülnek, akik csak az év vége felé fizetnek elő 1—2 hónapra. Az előfizetési díj (félévre 7 frt,

negyedévre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr, a „Párisi Divat“ hetenként megjelenő nagy divatlappal együtt a félévre 9 frt, negyedévre 4 frt 50 kr) a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, V. ker. Váci-körút 78.) küldendő, ahonnan mutatványszámokat is lehet kérni.

Meteorologiai jelentés jun. 23-tól jun. 26-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erőssége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
23	7	64.0	+15.7	N ₁	9 ● 0.1		
	2	63.7	+18.1	S ₂	10 ● 2.9	+19.0	+13.6
	9	63.9	+15.0	—	10 ● 0.8		
24	7	62.9	+16.4	—	10 ● 10.8		
	2	61.9	+16.6	—	9 ● 0.1	+22.0	+14.5
	9	60.6	+18.0	NE ₁	6	—	
25	7	59.8	+18.6	N ₁	4	—	
	2	58.0	+25.2	NE ₂	6 ● 1.5	+25.9	+16.0
	9	58.4	+19.5	N ₁	8	—	
26	7	59.5	+20.3	W ₂	1	—	
	2						
	9						

Kilátás: Derült, meleg idő, legfönnebb helyi záporral.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N — észak, S — dél, E — kelet, W — nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● — eső, * — hó, ▲ — jég, △ — dara.

Közgazdaság.

A magyar mezőgazdaság helyzete.

(A magyar mezőgazdaság helyzete. Irta: Cautes. Külön lenyomat a „Magyar gazdák lapja“ 1895-ik évfolyamából. Budapest, Hornyánszky Viktor könyvnyomdája. Ara 2)

A közelmúltban a fenti cím alatt egy igen érdekes munka került ki sajtó alól, mely önálló cikksorozatkeppen megelőzőleg egyik magyar tekintélyes közgazdasági szakorganumban látott napvilágot. Csak azt sajnáljuk, hogy írója Cautes álnév alá rejtőzött, pedig semmi oka nem lehetett erre. Aki így tud írni, annak bizony semmi oka sem lehet az álnév alá rejtőznie. No de ne keressük az író, mondjuk el röviden, hogy mit írt.

A kis munka 96 oldalra terjed és a bevezetésen kívül öt pont alatt tárgyalja a mezőgazdaság helyzetét.

A bevezetésben így ír a szerző:

„A folyó század közepeig csaknem teljesen tervszerületlenül folyt a magyar mezőgazdaság; nem igen lehetett a mezőgazdaság fejlesztésére gondolni, hiszen a jobbágy-ság korában sok mindenféle baja volt nemzetünknek. Nagy emberek, hatalmas genik kellettek ahhoz, hogy a küzdelmes korszak a szomorú állapotokon változtassanak. Bekövetkezett az is, hogy maga a magyar nemzet saját erejéből tényleg segített. Mind nevezetes dolgot kell följegyezni mezőgazdasági történetünkben, hogy a jobbágy-ság felszabadulása csaknem egészen simán folyt le, és ezzel természetesen a helyzet lényegesen változott.

... Az ötvenes években a mezőgazdálkodásban leginkább a gabona, s ezen termények között is a buza és kukorica

foglalták el az őket megillető helyet; a keletes módszerű vetés-forgó járta ekkor még leginkább, az a gazdálkodási irány tehát, amelynek több vidék jóformán ma is hódol. Az idők folyamán azonban megváltozott ez is, amennyiben mindinkább tapasztaljuk, főképp a hatvanas évek óta, hogy a hármás vetés-forgó erősen tért hódít.

A nagyobb uradalmak és az állam-kincstár gazdaságai viszik ekkor már elől a zászlót, s jelszó lesz az intenzív gondolkodás. Az uradalmak jó példái hatottak mindenfelé s a gazdák sűrűen is foglalkoztak a rendszeres gazdálkodás megvalósításával, de — sajnos — közbe jött az 1863-iki aszályos esztendő és inséges évszak, melynek következményeképp a viszonyok minden tekintetben kedvezőtlenekké váltak.

A hetvenes években alig volt valamire való termés; aszály, árvíz, főképp azonban a jégverés egymást váltották fel, s a magas gabona-árak dacára a kisgazdák helyzete szerfölött kedvezőtlen volt, noha a termelés fokozására minden lehető elkövetkezték, s a szántóföldnek szaporítását szerfölött forcsirozták. A kisgazdák nagy része ugyanis folyton számítván jó termésre, legelőjét és réjtjét feltörte s bevetette leginkább gabonaműveléssel. Csodálatos módon nyert kiterjedésre nézve ekkor a szántóföld: a hatvanas évek végén ugyanis az összes művelés alatt állott terület az anyaországban alig volt még 9 millió hektár, s már a hetvenes évek elején felül volt a 10 millió hektáron, sőt 1876-ban elérte a 13 millió hektárt, vagyis az összes területhez viszonyítva a szántóföld aránylag több helyet foglalt el akkoriban, mint mostanában, amikor az intenzívebb gazdálkodás mindinkább előtérbe lép.

Az idézett sorokban látható, hogy a szerző mily alapos tudással vezeti be a magyar mezőgazdálkodás helyzetét az akkori viszonyok méltatásával a hatvanas és hetvenes években, és teljes joggal az intenzívítés megindulását tartja a racionális gazdálkodás alapjának.

A hetvenes évek gazdálkodási viszonyait — midőn a gabonatermelés lépett előtérbe a gazdaságokban — szintén érdekesen és korhűen jellemzi a szerző.

Ugyanis azt mondja: A lázas sietségben mindenki többet akart termelni, mint amennyit családja elfogyasztott, és hogy terményével a jó árakat kihasználhassa, földvárslásokra fektetett súlyt.

Különösen az Alföldön lehetett nagyon tapasztalni a föld értékének emelkedését, de emelkedett a föld értéke az ország más vidékein is. Számbeli adataink nincsenek ugyan az akkori földárakról, de valószínűnek tartjuk, hogy a szántóföldnek értéke pár év alatt már legalább 20—25%-kal növekedett.

(Folytatása következik.)

Piaci árak.

Nagy-Ényed, 1897. június 24.

Baza legjobb	1	véka	1-20
" középszerű	"	"	1-05
Kétszeres legjobb	"	véka	1—
" középszerű	"	"	-95
Rozs legjobb	1	"	-90
" középszerű	"	"	-85
Zab legjobb	"	"	-70
" középszerű	"	"	-65
Kukorica (tengeri)	"	"	-80
Burgonya idej termés	"	"	-80
Széna legjobb	egy szekér	"	4-10
Szalma legjobb	"	"	2-50
Bikkfa 1 köbm. keresztirányú nélkül, 1 m. hosszú	"	"	3-50
Cserfa 1	"	"	2-50
Tölgyfa 1	"	"	3-50
Faszén kemény	egy hektoliter	"	1-80

Marhahús	1 kilogramm	-40
Sertéshús	"	-48
Szalonna	"	-72
Dísznöszlr	"	-80
Vöröshagyma	"	-—

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagynyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagynyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Sz. 1197—1897. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Munteán Ilie I. Niculae végrehajtást szennvedő elleni 49 frt 45 kr tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék kerületében a vizaknai kir. járásbírósg területén lévő, az O-Bogát község határára fekvő 178 sz. tjkvben A + 1—18 rend 168 2, 169 2, 497 2, 790 2, 791 5, 1274 2, 1324 1, 1614, 1786, 1812 1, 1876, 2063 2, 2076 2, 2475 2, 2724 3, 2877 2, 2960 1, 3161 2, 3252a 1 hr. sz. Munteán Ilie I. Niculae tulajdonát képező ingatlanokra az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi július hó 12-ik napjának d. e. 9 órája O-Bogát község házában leendő megtartása nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A kir. bírósg tkvi hatósága.

Vizaknán, 1897. évi április hó 10-én.

Szentmiklósi József,

kir. alj-bíró.

1153 1—1

1067—1897. tkvi

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság által a nagyenyedi kisegítő takarékpénztárnak Rád Mihály elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 380 frt tőke, ennek 1895. évi május hó 11 napjától járó 8% kamatai, 62 frt 91 kr per- és végrehajtási már megállapított költségek, továbbá 300 frt tőke, ennek 1895. május 14-től 8% kamatai, 37 frt 30 kr per- és végrehajtási költség; 220 frt tőke, ennek 1895. július 20-tól 8% kamatai, 33 frt 80 kr per- és végrehajtási költségek; továbbá 280 frt tőke, ennek 1895. február hó 26-tól 8% kamatai 33 frt 30 kr p r- és végrehajtási költség és végre 320 frt tőke, ennek 1895. március 17-én 8% kamatai 37 frt 30 kr per- és végrehajtási költség, valamint jelenlegi 16 frt 65 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szennvedő Rád Mihálynak a szászufalusi 157 sz. tjkvben A + 1—3, 5—8 és 10—16 r. a fekvőre 1616 frt, továbbá a szászufalusi 129 sz. tjkvben A + 1 r. a fekvőjére 64 frt, továbbá a szászufalusi 153 sz. tjkvben A + 94 és 110 sz. a. közös legelőbeli jutalékára 20 frt, végre a szászufalusi 59. sz. tjkvben A + 1—3, 5, 6 és 10 r sz. a jutalék-rész ingatlanaira 1262 frt megállapított kikiáltási árban elrendeltetik

és pedig a szászufalusi 59. és 157 sz. a. tjkben foglalt fekvőkre nézve a 6500 96. szám a. hirdetményben kitézött 1897. évi július hó 19-ik napján délelőtt 9 órakor Szasz-Ujfalu községben. A többi jegyzőkönyvekre az árverés 1897. évi augusztus hó 24-ik napján d. e. 9 órakor Szasz-Ujfalu községben fog megtartatni.

Árverezni szándékozik, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni. Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre váltta után 3 egyenlő részletben, 15, 30, 60 nap alatt, minden vételári részlet után az árverés napjától 5% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói leteti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál é: Sz. Ujfalu község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság. Nagy-Ényed, 1897. április hó 13-án.

A jbró hiv. távollétében:

Vincenti

alj-bíró.

1152 1—1

Sz. 4271—897 polg.

Idézési hirdetmény.

A gyulafehérvári kir. törvényszék köz-hírré teszi, hogy miután az aivincz—nagy-szeben—vöröstoronyi vasut rész-

vénytársaság kisajátítási ügyében az alsó-fehérvármegyei közigazgatási bizottság a hitelesített kisajátítási tervet megküldte, ennek folytán a jelzett vasut által érintett és a koncezai 2. sz. tjkvben A + 41, 44, 47 rend sz. és 54, 182, 814 hr sz.; a 3. sz. tjkvben A + 30, 31, 35, 42, 43, 44. rend sz. és 76, 100, 101, 102, 519, 520, 521, 813, 817, 820 hr. sz.; a 7. sz. tjkvben A + 14. rend sz. 441 hr. sz.; a 19. sz. tjkvben A + 3. rend sz. 55, 56, 57 hr. sz.; a 20. sz. tjkvben A + 9. rend sz. 58, 59 hr. sz.; a 21. sz. tjkvben A + 12. rend sz. 60, 61 hr. sz.; a 22. sz. tjkvben A + 4 rend sz. 63 hr. sz.; a 24. sz. tjkvben A + 15, 17 rend sz. 64/2, 65/2, 471 hr. sz.; a 25. sz. tjkvben A + 2. rend sz. 66, 67 hr. sz.; a 27. sz. tjkvben A + 19. rend sz. 70/2, 71/2 hr. sz.; a 46. sz. tjkvben A + 18, 19, rend sz. 97, 98, 103 hr. sz.; a 47. sz. tjkvben A + 20 rend sz. 99. hr. sz.; a 48. sz. tjkvben A + 12. rend sz. 104, 105 hr. sz.; az 56. sz. tjkvben A + 25. rend sz. 468, 469 hr. sz.; az 59. sz. tjkvben A + 23. rend sz. 517 hr. sz.; a 68. sz. tjkvben A + 16. rend sz. 181 hr. sz.; a 80. sz. tjkvben A + 14, 17 rend sz. 466, 467, 815 hr. sz.; a 93. tjkvben A + 4. rend sz. 902 hr. sz.; a 110. sz. tjkvben A + 894, 895 hr. sz.; a 111. sz. tjkvben A + 16. rend sz. 470 hr. sz.; a 150. sz. tjkvben A + 1 rend sz. 64/1, 65/1 hr. sz.; a 160 sz. tjkvben A + 13. rend sz. 516 hr. sz.; a 162. sz. tjkvben A + 4. r. sz. 816 hr. sz.; a 203. sz. tjkvben A + 5. rend sz. 70/1, 71/1 hr. sz.; a 216. sz. tjkvben A + 3. rend sz. 62 hr. sz.; a 219 sz. tjkvben A + 3. rend sz. 818. hr. sz.; a 236 sz. tjkvben A + 4 rend sz. 819 hr. sz.; a 332. számú tjkvben A + 1 rend sz. 68, 69 hr. sz. alatt előforduló ingatlan részletek kártalanítása iránti eljárás elrendeltetett és tárgyalási hatánapokul 1897. évi július hó 14-ik és következő napjai tüzetek ki Koneza község székházához azzal, hogy a tárgyalás 1897. július 14-én d. e. 9 órakor fog megkezdődni, melyre a vasut részvénytársaság, továbbá az összes telekkönyvi tulajdonosok és telekkönyvi érdekeltek azzal idézettek meg, hogy egyik vagy másik érdekelt félnek a tárgyalásról elmaradása az 1881. XLI. t.-cz. 46. §-a értelmében a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem fogja gátolni.

A távollévők és ismeretlen tartózkodásuk számára gondnoknak Rejöd Jozsef ügyvéd lett hivatalból kinevezve.

A gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1897. június 8-án tartott üléséből.

Nemes Samuel,

elnök.

Dr. Szász Geró,

jegyző.

1150 1—3

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszéchenyi kir. járásbírósg 1895 évi 13197 számú végzése következtében Theil Pál ügyvéd által képviselt Gollner Mihály javára helyi László József ellen 307 frt s jár erejéig 1895. évi november hó 25-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1257 frtra becsült férfiúra, összes házi butor, vadászfegyverek, gyógyszerári teljes berendezés, táskák, botok, szivar táskák, pipák, 1 koeza, 4 ártány, 5 malacz, törökbuza, lámpák és tükrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a m.-újvári kir. bíróság 1524—897. sz. végzése folytán 240 frt tőke követelés, határolék erejéig Maros-Ujvárt a községhezánál leendő eszközésére 1897. évi július 5-ik napjának d. e 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1897. évi június hó 10. napján.
Dergán János,
kir. bírósági végrehajtó.

1151 1—1

ATTILA PERMETEZŐ-GÉP.

Az „Attila“ permetező mindazon bajokat, melyek a szőlősgazdát eléggé bosszantják, elhárítja és pedig az által, hogy a szélkázant egy csavarintás által a puttönyből ki-vehetjük, mi által az egész szerkezet már **kezünkben van.** Ugy a puttöny, mint a szerkezet tisztán tartható és a legegyszerűbb munkás szetbontja és összerakja. Soha sem pusztulhat, soha gépezet kezébe adni nem kell; **mindenképpen maga bánhat vele.** A szórója is páratlan jól szór, **valóságos ködöt csinál!**

1144 3—4

Ara 18 frt.

SZIGETI SÁNDOR
Keeskemét.

Ugyanitt **kitűnő biciklik 130 frtért.****Közérdek.****EGÉSZEN FRISSEN ÉRKEZETT.**

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizományosunk **Bisztricsány Lajos** urhoz Nagy-Enyedre nagyobb mennyiségű

Roman és Portland cementet

küldtünk. A becsinai cement legjobbnak bizonyult minden gyártmány felett. Bizományosunk bármely állomásra a fentebbi-becsinai gyártmányokból legolcsóbban szállít bármekkora mennyiséget.

Tisztelettel

BECSINAI CEMENT UNIÓ.

Nagyenyei bizományosunk **Bisztricsány Lajos** ur **1 frton felüli vetemény- és virágmagvak rendelésénél 5°/o-ot visszafizet** a rendelőknek. A magvak jóságáról és frissességéről jót állunk.

Mauthner Ödön.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinek ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatolok, ellenben a pénzt teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdiniát és orosz halakat** jutányosan ajánlok.

Wermorel **javitott permetezőkből** már csak **3—4** darab van készletben, jósága felől bizonyosságot tesz, hogy 21 drb lett eddig eladva **jótállás mellett** ajánlom mindenkinek **15 frt 50 krért.**

Nemes aczélcaszákat ajánlok, szakértő gazdák által meg lettek próbálva; **ha nem jók, használat után teljes értékét visszaadom.**

Teljes tisztelettel

Bisztricsány Lajos.

1028 19—52

Friss szekely túró és kaskavál mindig kapható.

KITŰNŐ JOIZŰ CUBAKÁVÉ KILOJA 160, 2—210.

NAGYENYEDI

Iroda:
Főté: 38. sz.Telefon-szám:
5. és 6.**KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.**

A legelőnyösebb forrás nyomtatványok beszerzésére.

Gazdag és modern felszerelése folytán azon kellemes helyzetben van, hogy úgy gyorsaság és olcsóság, mint izléses kivitel tekintetében bármely hasonló vállalattal képes versenyezni.

V. éki megrendelések **azonnal** teljesítetnek.

Hirdetések közlésére legalkalmasabb a cég kiadásában megjelenő

„KÖZÉRDEK”

politikai lap, mely egyike a legelterjedtebb vidéki lapoknak.